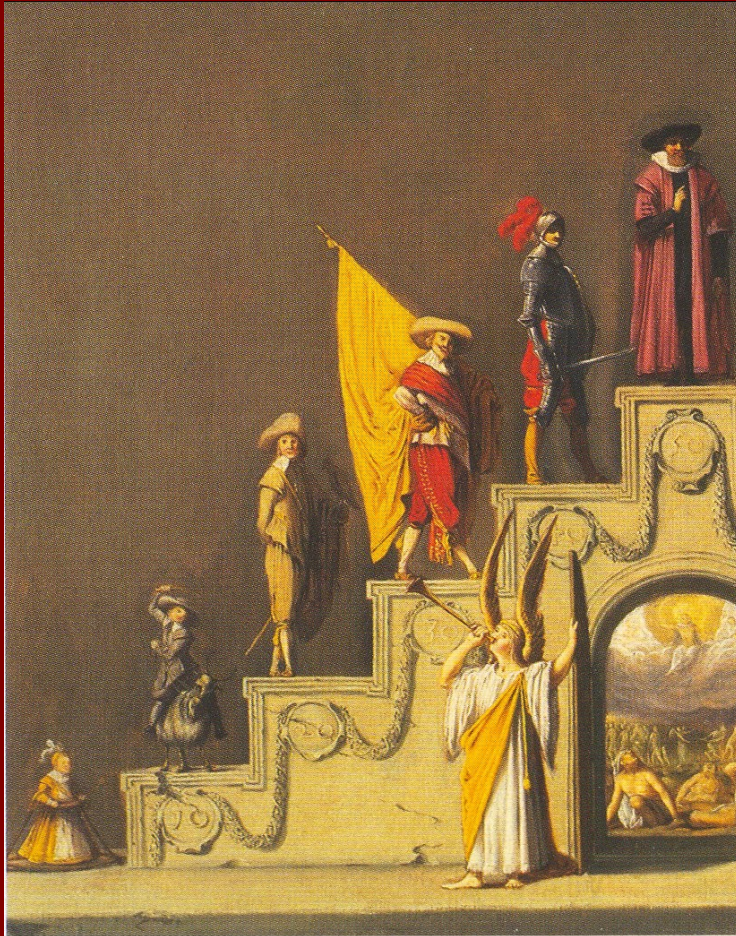

Ach, wat is oud...

Geleefde en beleefde tijd

Agenda

- Oud zijn, wanneer begint dat?
- Maatschappelijke beelden van ouderdom
- Het geheugen op leeftijd
- Revisie van herinneringen
- Reminiscenties
- Krijgen we bij het ouder worden een dikkere huid?

2 januari 1957: minister Suurhoff reikt eerste AOW uit

Eerste AOW

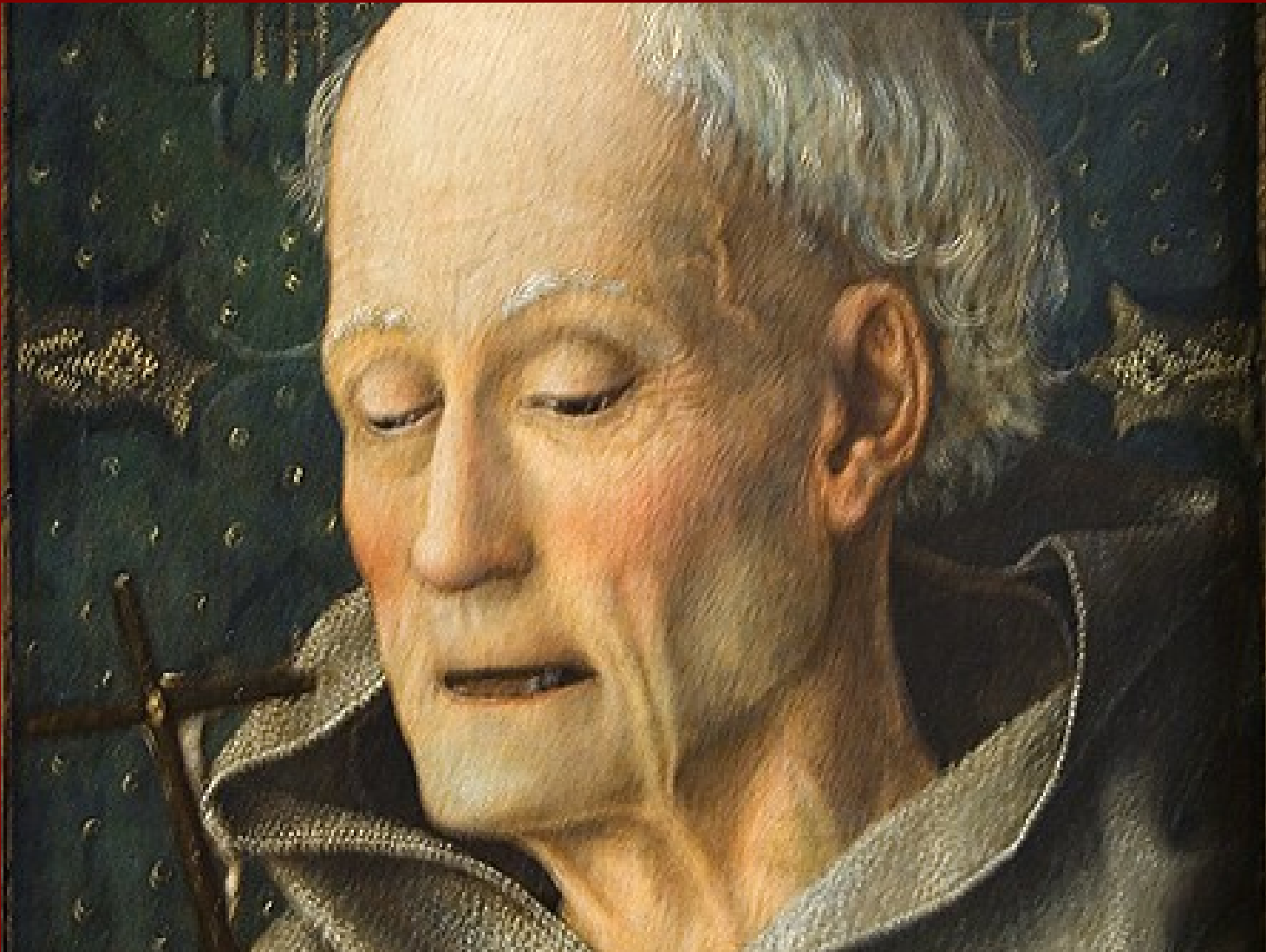
- Uitgereikt aan mevrouw Bakker, belastingambtenaar
- Bedrag: €389,- netto
- Per jaar
- Van echtpaar kreeg alleen de man AOW
- Pas vanaf 1985 man en vrouw gelijk behandeld
- Niet gekoppeld aan levensverwachting of aantal jaren gewerkt
- Gewoon: 65 rond getal
- Frankrijk: 60 is ook een rond getal

Eerste AOW

- Levensverwachting man in 1957: 70 jaar
- Levensverwachting vrouw in 1957: 72 jaar
- Levensverwachting man nu: 81 jaar
- Levensverwachting vrouw nu: 84 jaar
- Na pensionering op 67 jaar zullen mannen gemiddeld 14 jaar en vrouwen 17 jaar AOW genieten
- Honderdplussers: 33 jaar en langer
- Kort jong, lang oud
- Extra jaren krijg je erbij aan het eind

Wat is oud?

- ‘Iedereen wil oud worden, niemand wil het zijn.’

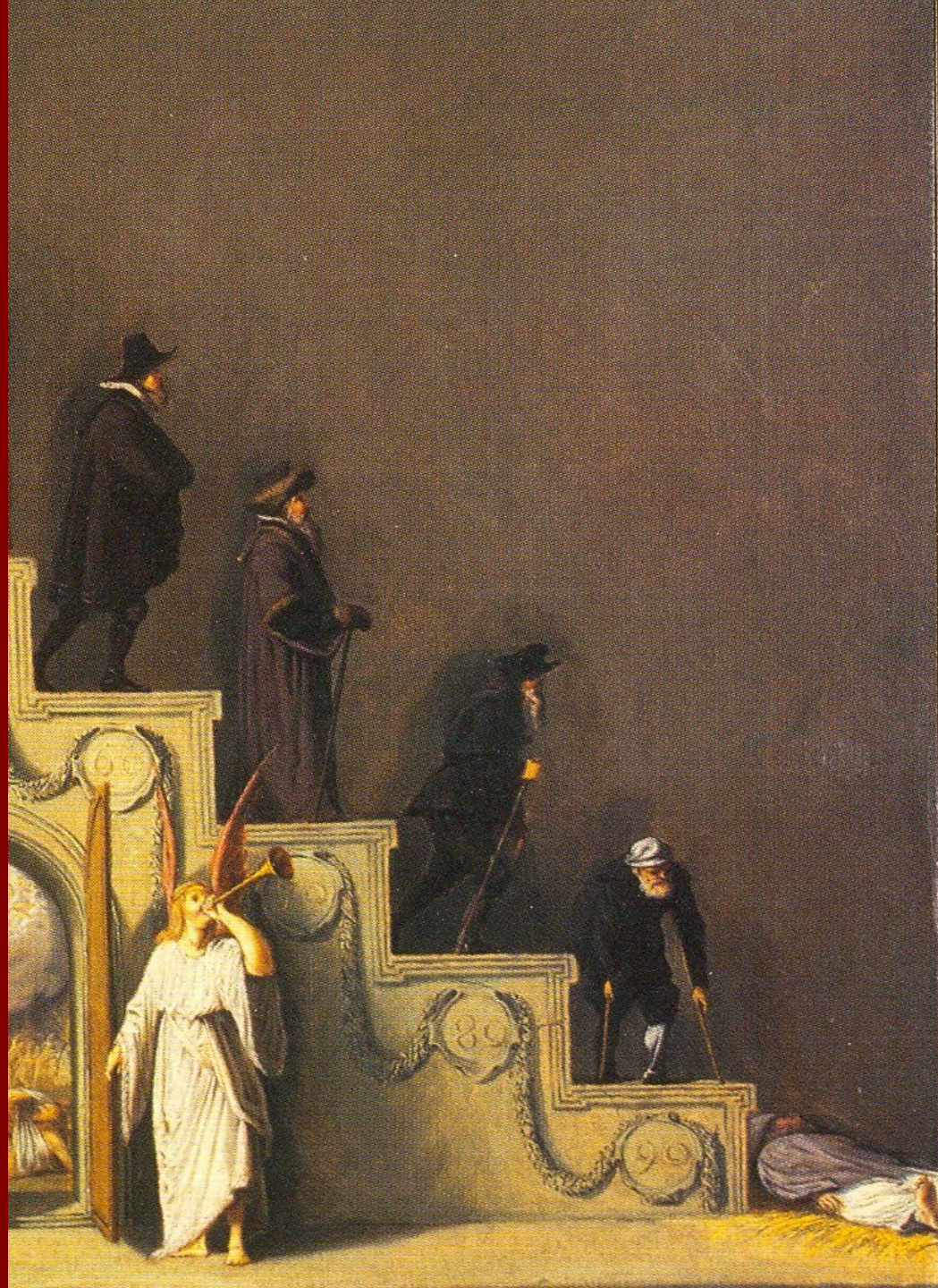

Bernardino van Siena (1380-1444)

‘Je streefde ernaar om het te bereiken, je verlangde ernaar het te bereiken, je was soms bang dat je het niet zou bereiken, en nu, nu het zover is, beklaag je jezelf. Iedereen wil oud worden, niemand wil het zijn.’

Achterhaald beeld van ouderdom?

Ellie Uyttenbroek & Ari Versluis, *Exactitudes*

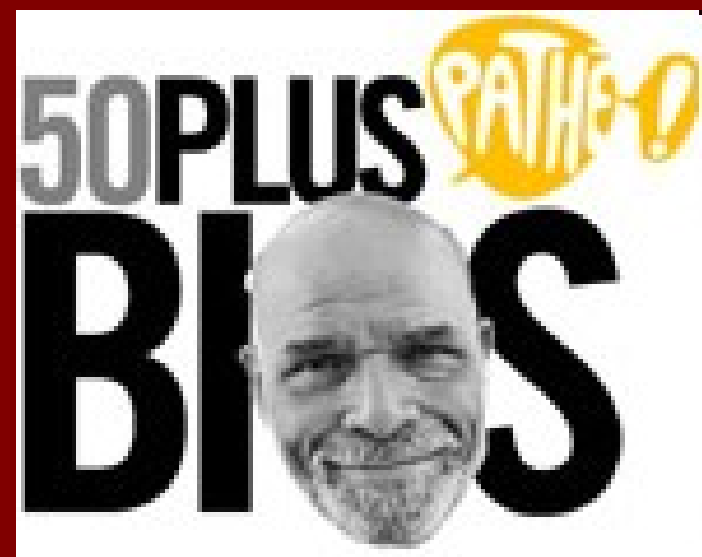

WWW.50PLUSMATCH.NL

WAAR ACTIEVE 50-PLUSERS ELKAAR ONTMOETEN

**VIJFTIG
PLUS
DATING**

Dating 50 Plus

**De datingsite
voor de
50 plusser**

**Maak gratis een profiel aan op:
www.SeniorenGeluk.nl**

Word gratis lid!

www.dating-50plus.nl

A man and a woman are jumping joyfully in the air, holding hands. The man is wearing a light green shirt and khaki pants, and the woman is wearing a brown leather jacket, a grey tank top, and blue jeans. They are in front of a yellow house with a tiled roof and a brick chimney. The sky is blue with some clouds.

50 plusbeurs

ANTWERPEN

3 tot 26 APRIL 2009
van 10u tot 18u
Antwerp Expo (Bouwcentrum)

 STAD ANTWERPEN

 NATUURLIJK!

 50 net.be
meer leven in de stad

 KBBE

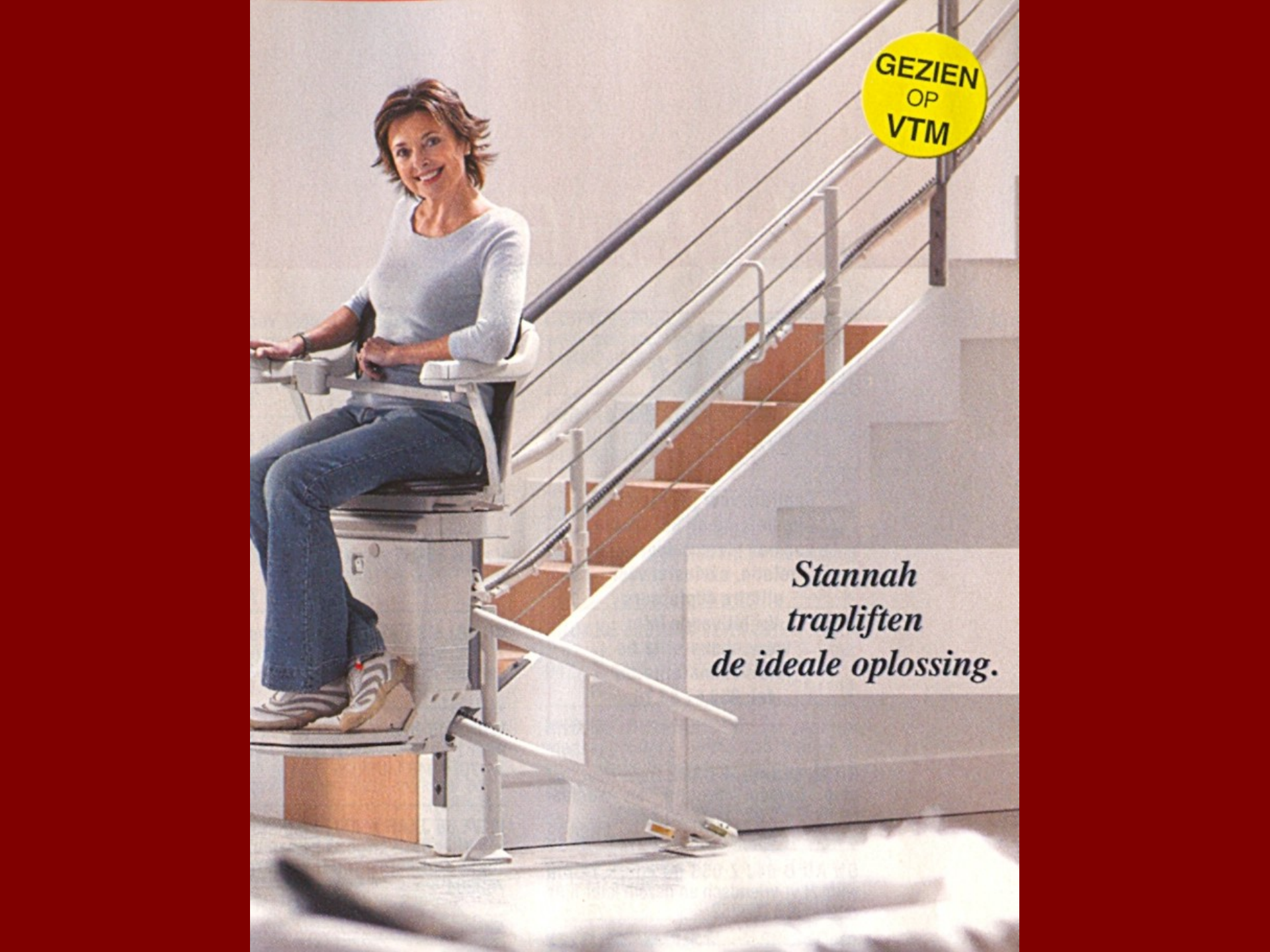
 DEWELLNESSGIDS
gids voor de stad

 Plus
magazine

 2dehands.be
dé gratis zoekertjessite

STA-OP FAUTEUILS
V.A. **595,-**

A woman with short brown hair, wearing a light blue long-sleeved shirt and blue jeans, is sitting on a white Stannah stairlift. She is smiling and looking towards the camera. The stairlift is positioned on a staircase with wooden steps and a white metal railing. The background is a plain white wall. In the bottom right corner, there is a yellow circular logo with the text "GEZIEN OP VTM".

GEZIEN
OP
VTM

*Stannah
trapliften
de ideale oplossing.*

Wat is oud?

- Oud zijn anderen
- Ouderdomsklachten moeten jeugdige uitstraling hebben
- Checklist

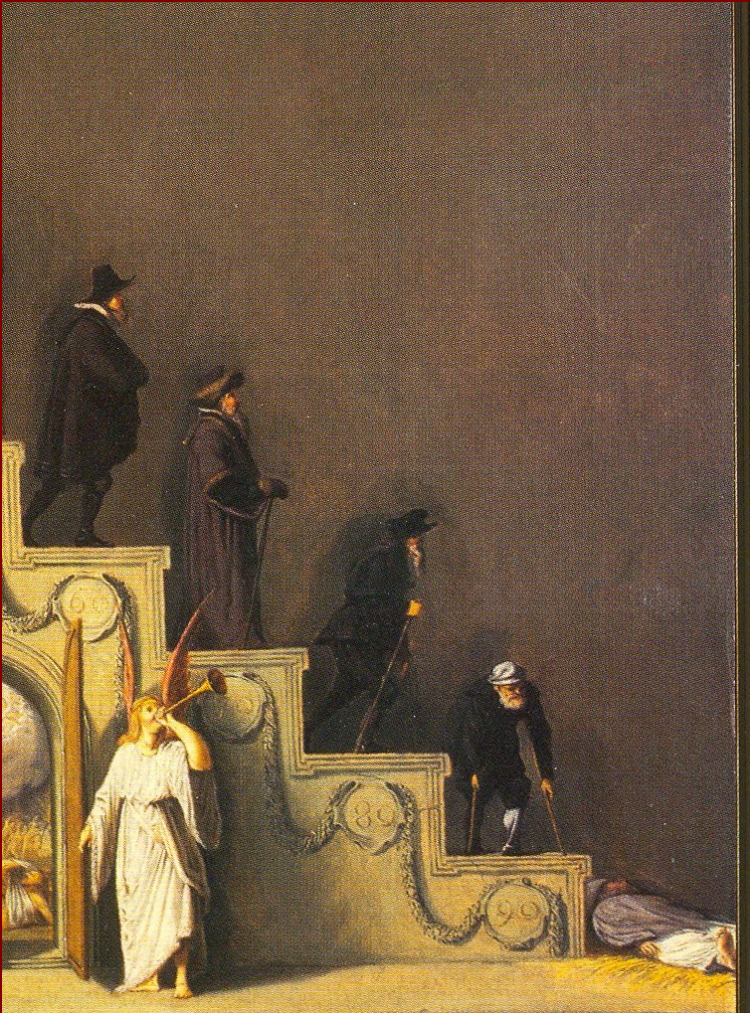
Wat is oud?

- Overlijdensadvertenties
- Fietspad
- ‘Maar ik voel me nog maar...’
- Vallen
- Geboortejaar

We zijn er bijna

Het geheugen op leeftijd

Wat gaat achteruit?

Wat gaat achteruit? De top 3:

- 1. Niet op namen kunnen komen
- 2. Niet op woorden kunnen komen
- 3. Je plannen vergeten

Ouderdomsvergeetachtigheid (OV) of dementie?

- OV normaal. Dementie is ziekte.
- OV vervelend. Dementie maakt hulpbehoevend
- OV is geheugenstoornis. Dementie verstoort ook andere functies.
- OV kan herinnerd worden aan wat is vergeten. Dementerende niet.

‘Iets wat in de jeugd gebeurd is,
is dikwijls het gevolg van een
voorval op oudere leeftijd.’

- Marten Toonder (75)

Herziene herinneringen

- “Altering of reported experience”, Offer et al., 2000.
- 1962: 67 jongens (gemiddeld 13) ondervraagd over zelfbeeld, persoonlijkheid, seksualiteit, gezin, school, godsdienst, opvoeding
- 1997: opnieuw ondervraagd, nu gemiddeld 48

Herziene herinneringen

- Instructie aan 48-jarigen:
- ‘Geef het antwoord dat passend zou zijn voor toen je 13 was’
- Begin van de vraag: ‘Toen je net op de middelbare school zat...’

Herziene herinneringen

- Twee verzamelingen van antwoorden:
- Antwoorden van de 13-jarige
- Antwoorden van de *herinnerde* 13-jarige
- Verschil na 35 jaar?

Herziene herinneringen

- Vraag: Krijg/kreeg je wel eens een draai om je oren?
- 1962: 82% ja
- 1997: 33% ja

Herziene herinneringen

- Vraag: Wie is/was je moeders oogappeltje, jij of een van de andere kinderen?
- 1962: 14% ik
- 1997: 30% ik

Herziene herinneringen

- Wie neemt/nam thuis de belangrijke beslissingen?
- 1962: 24% moeder
- 1997: 45% moeder

Herziene herinneringen

- Heb/had je een strenge vader?
- 1962: ja (21%), nee (79%)
- 1997: ja (48%), nee (52%)
- Worden vaders strenger in de herinnering?

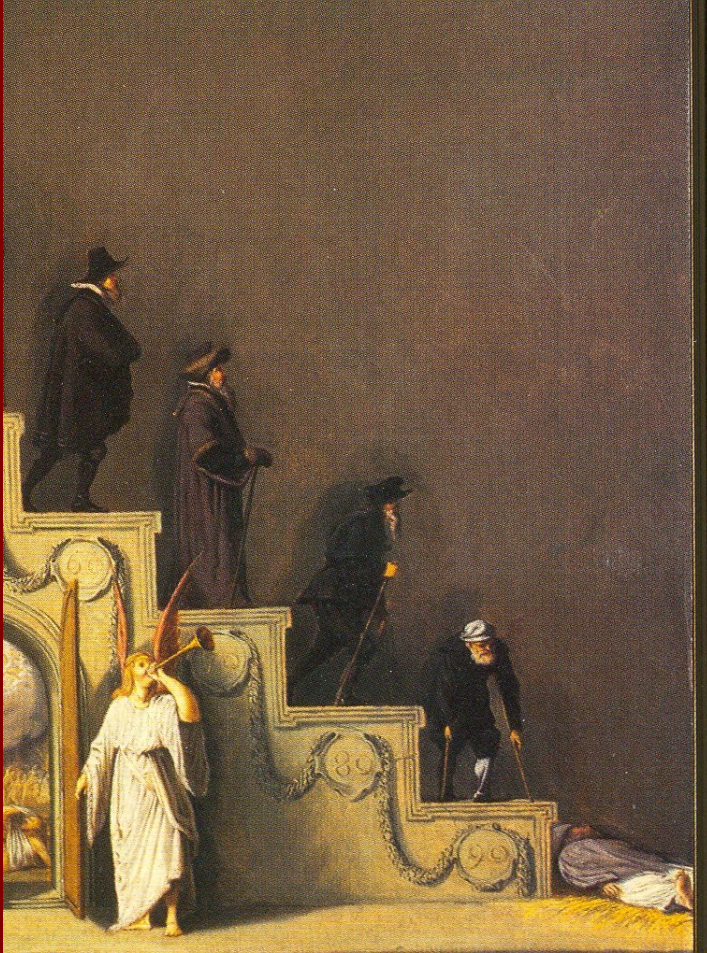
Zwart-wittelevisies

- Ook een gezond, normaal functionerend geheugen bevat ‘zwart-wittelevisies’
- Oftewel: herinneringen die, wat ze nú voor je betekenen, pas zijn gaan betekenen door iets wat láter in je leven is gebeurd.

‘Iets wat in de jeugd gebeurd is,
is dikwijls het gevolg van een
voorval op oudere leeftijd.’

- Marten Toonder (75)

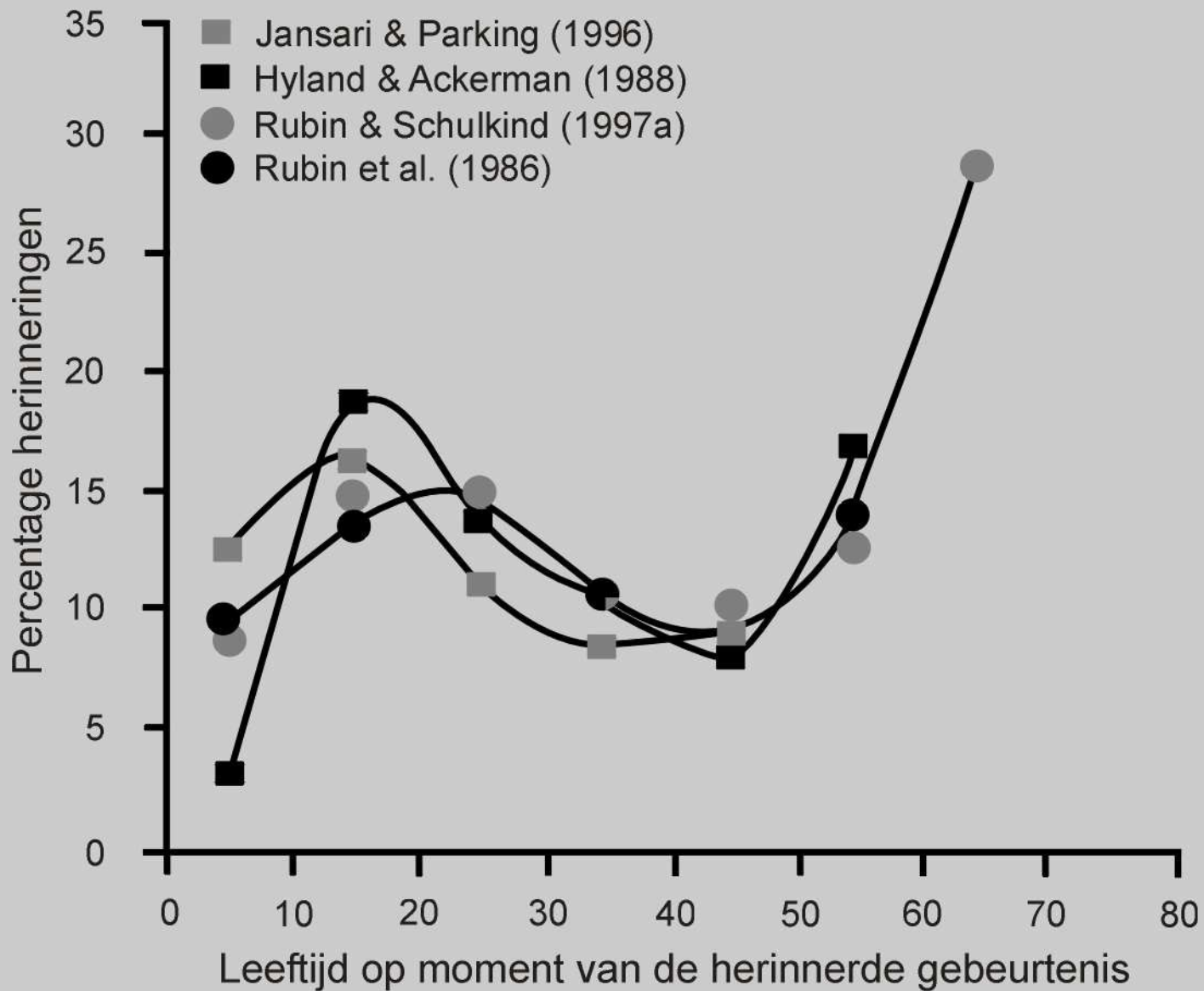
Het geheugen op leeftijd

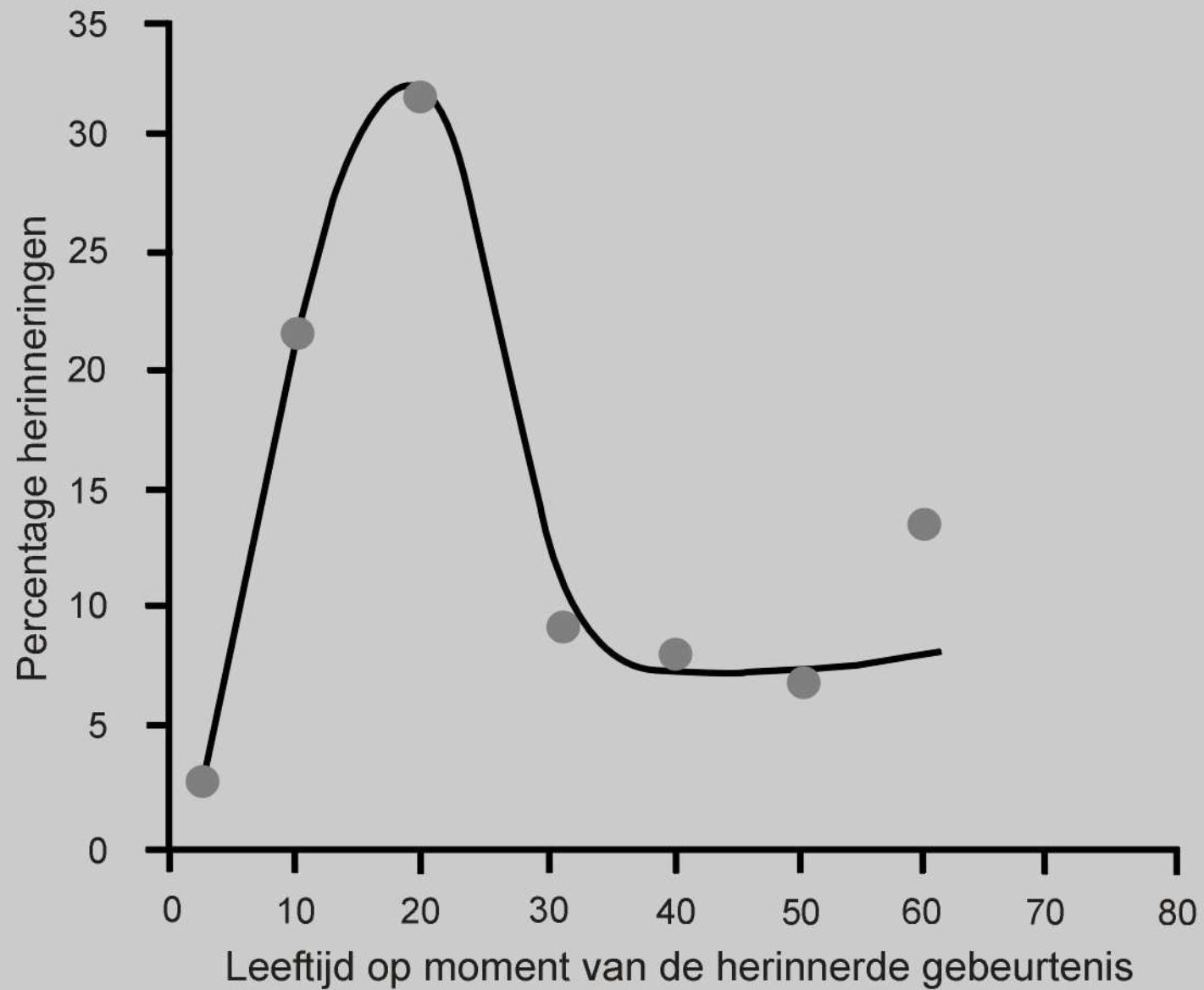
- Reminiscenties

Novum: reminiscentie-effect

- > 60 jaar:
- naar verhouding veel herinneringen uit periode 15-25 jaar
- Veroorzaakt in grafieken ‘reminiscentiehobbel’

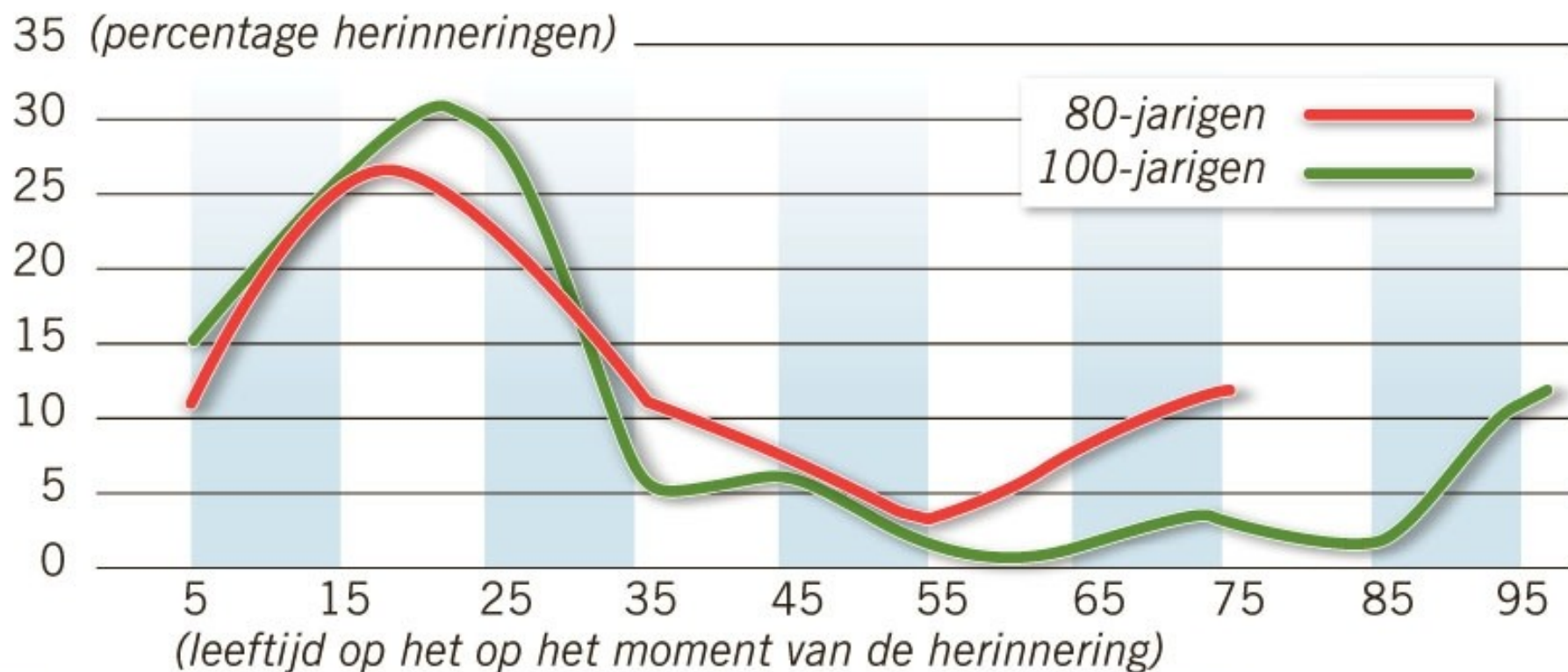

Verdeling van herinneringen bij ouderen in verhouding tot de leeftijd op het moment van de gebeurtenis

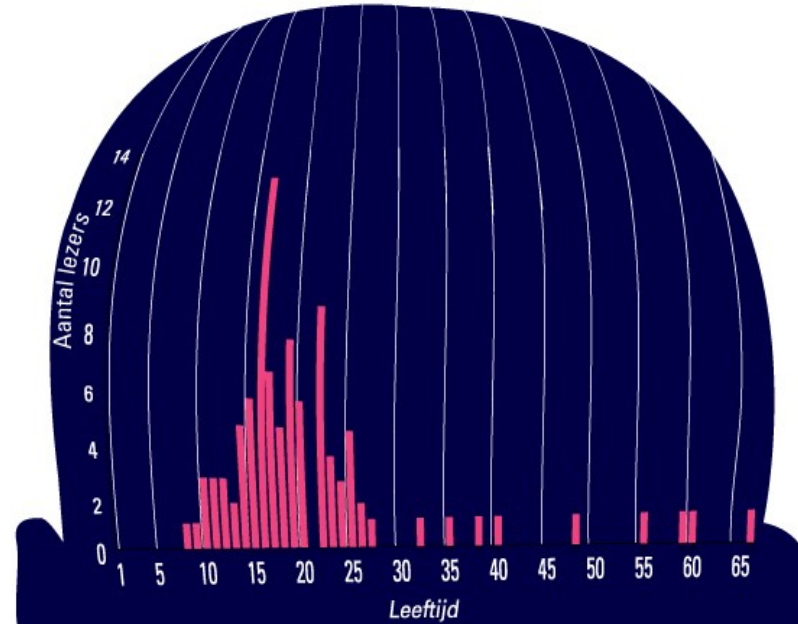
HERINNERINGEN BIJ HOOGBEJAARDEN

Een 100-jarige herinnert zich het meest van toen hij of zij tussen de 15 en 25 jaar oud was

Reminiscentie-effect: verklaringen

- 1. Biologische verklaring: conditie geheugen
- Probleem: emigratie laat 'hobbel' verschuiven
- 2. Memorabele periode: 'eerste-keer ervaringen'
- 3. Periode van vorming
- Vgl. 'memorabele leeservaringen'

Leeftijd waarop de geïnterviewden een voor hun leven of carrière beslissend boek hebben gelezen

Wanneer werd de beste muziek gemaakt?

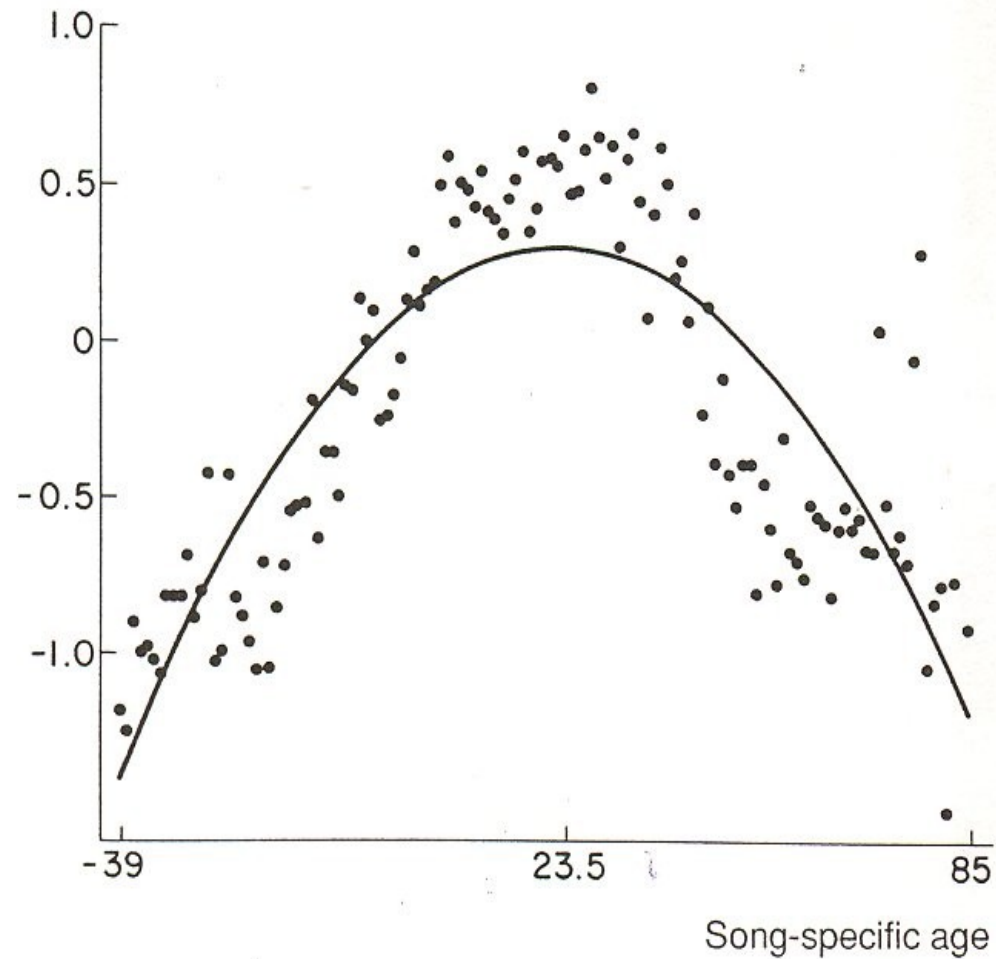
Proefpersonen tussen 16-86 ($n = 100$)

- Fragmenten uit hits tussen 1932-1986
- Waardering op schaal 1 tot 10
- Uitkomst:

FIGURE

RELATIONSHIP BETWEEN SONG-SPECIFIC AGE AND MUSICAL PREFERENCE

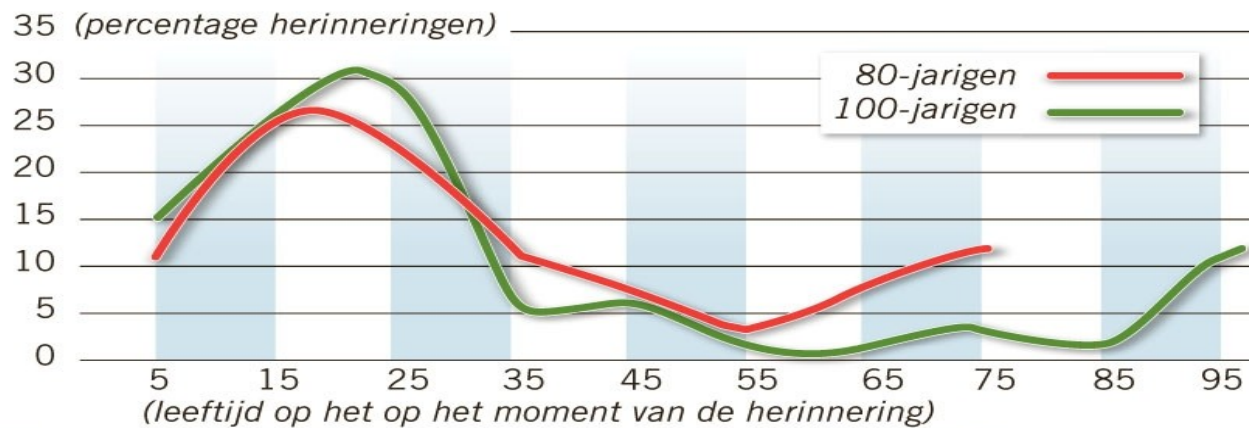
Musical preference

HERINNERINGEN BIJ HOOGBEJAARDEN

Een 100-jarige herinnert zich het meest van toen hij of zij tussen de 15 en 25 jaar oud was

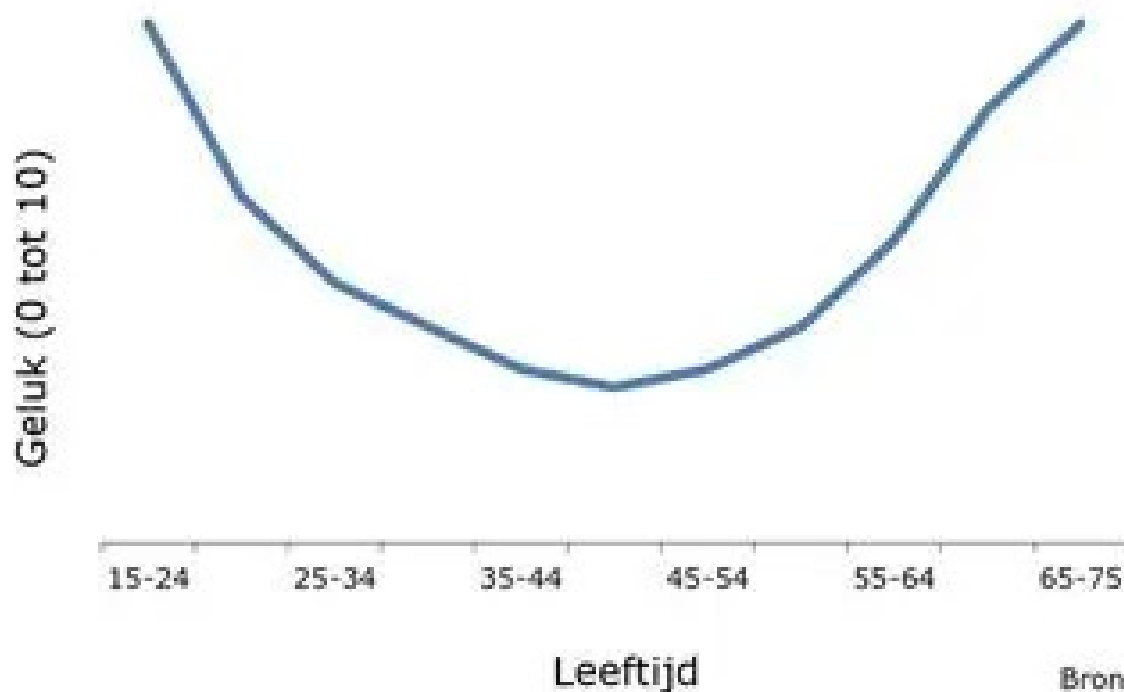
Bernard Dewulf (1960-2021)

Krijgen we bij het ouder worden een dikkere huid?

- Ruut Veenhoven: de curve van de levenstevredenheid is U-vormig

Ruut Veenhoven (1942-2024)

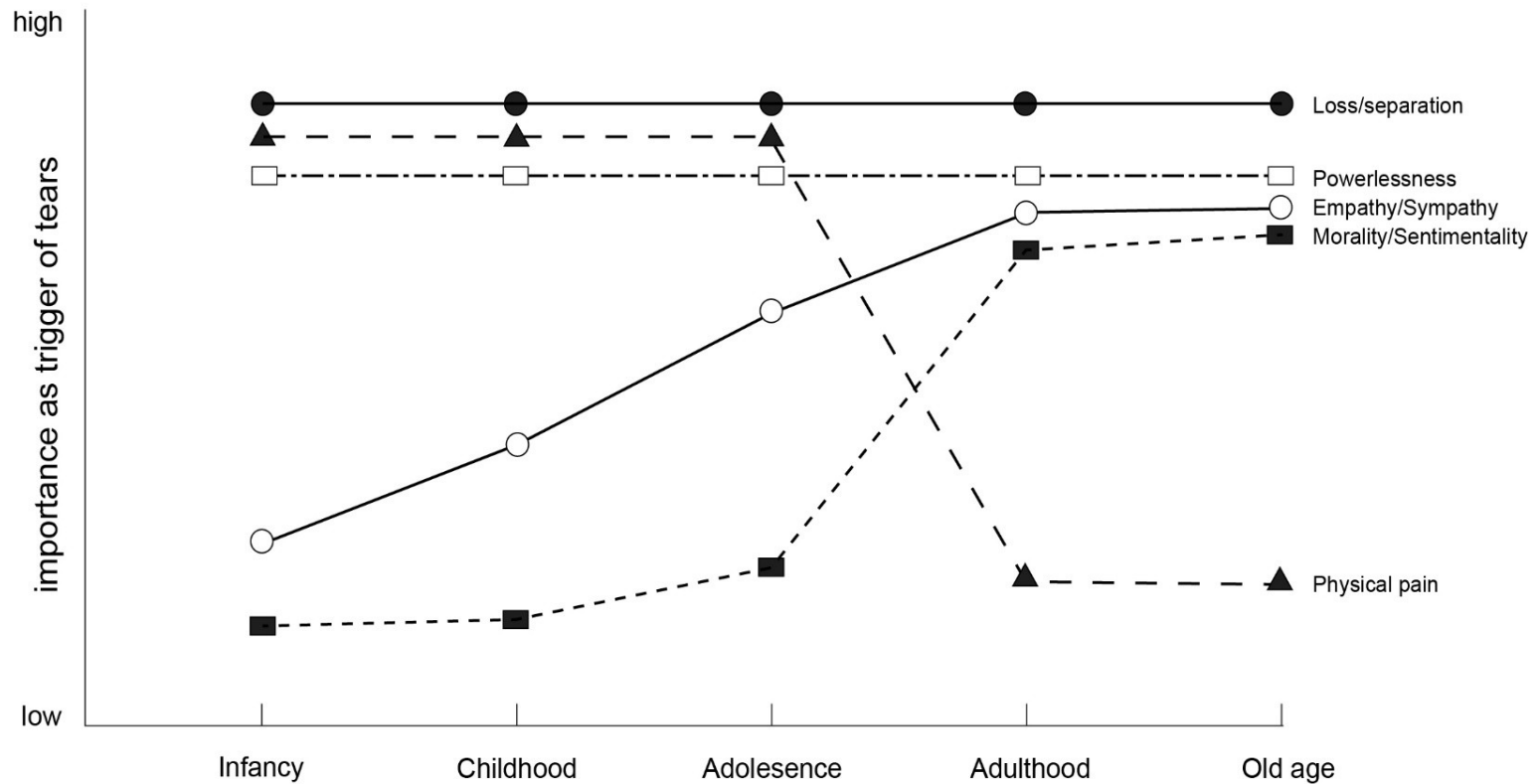

Krijgen we bij het ouder worden een dikkere huid?

- Is hoog in de adolescentie en vroege jeugd, neemt af bij twintigers en tijdens middelbare leeftijd, dipt rond de dertig en loopt tegen de zestig op en blijft stijgen.
- Pas bij hoogbejaarden vlakt de curve af
- Ontbreekt niet aan ziekte en verdriet
- Betere coping?

Wat maakt ons aan het huilen?

Ad Vingerhoets, *Why only humans weep*, 2013

Wat maakt ons aan het huilen?

- Jong: verlies, rouw. Oud: geboorte
- Jong: echtscheiding, relatiebreuk. Oud: huwelijksaanzoek
- Jong: afscheid. Oud: hereniging
- Jong: conflict. Oud: verzoening
- Jong: nederlaag. Oud: overwinning

Wat maakt ons aan het huilen?

- Jong: eenzaamheid, uitsluiting. Oud: zich opgenomen voelen
- Jong: falen. Oud: buitengewone prestaties
- Jong: ziekte. Oud: herstel

Oudere mensen

Eelt op hun ziel, maar
kleine hartjes

Ach, wat is oud...

Geleefde en beleefde tijd

